

- : () . /

) () :

(

:

.(

-

)

)

.(

() ()

.(

)

.(

-

):

- -

()

)

()

.(

):

.(

)

)

()

.(

()

:

.(

) . (

) . (

..

)

. (

-

. (

--

)

:

. (

-

)

-

. (

) .

(Ilsourie-zenon)

)

) . (

) . (

)

. (

-
- -

. (

)

(Theodozos)

()

()

)

(

-)
()

(

. (

. (

- -

)

. (

. ()
 . ()
 . ():
 -):
 - -)
) . ()
 . ()
 :
) . ()
)
 ()
 . ()
) . ()
):()

. () () . ()

) . () (=)

. (

..

):

. (* (..

)

.

. (()

. ()

() () .

. (

):

): . (

. (())

. (

)

. (

-

)

):(

)

-

-

)

()

..

:(

:

)

): (

. (

.(

-

}

:

)

. {(
)

()

. (

. (

-

()

()
)

:

.

() () () : ()
()

:

()
()

:

. (: ()

..

()

() ()

() ()

..

} { }

{

..

):()

)

)

(

()

()

-

..

):

()

()

.. (

.. (

()

-
--

)

()

() ()

() () ()

() ()

() ()

() ()

() --

() ()

() ()

() ()

(The Legacy of Islam)

()

()

(Chaslei)

):

)

() } (

/ .

)

() (Regio Montanus

. (

. (

(.)

() (. -)

) . (Seztant -)

. ()

. (

) () ()

. (

-) (. -)

(.):

. ()

. (Tycho-Brahe)

): ()

()

() ()

. (

)

. (

.() : -)
 (.
) - . ()
 (.
)
) -
 : (. (.
) -
 : () : -
 /) : -
) ()
 { } (: :
 : () - :
 ()) :
 : () -) : ()
 :) - ..
 .()
) - (Graison)
 : (. (

) () -
 { : : () () -
 / : :
 () ..
 () -
) :
 {.. } (..
) -
 () ..
 : () -
 : ..
 () -
 () ..
) -
 () -
 ..
 } () -
 .{ .. : .
) -
 (-
 ..

جایگاه و نقش فرهنگ و تمدن ایرانی در پیشرفت و ترقی علوم

محمد باقر حجتی^۱

پژوهشگران و محققین، اعم از ایرانی و غیر ایرانی، معتقداند که فرهنگ و تمدن ایرانی دارای سهمی مهم و نقش مؤثر در پیشرفت و ترقی جوامع بشری است، آنچه که منجر به اینکه جوامع بشری، پیش و پس از اسلام، بدهکار این تمدن و فرهنگ شود. گمان و شکی وجود ندارد که نقش این تمدن در پیشرفت بشر از جایگاه شایسته و قابل تأمل برخوردار است، و انتقادپذیر نیست.

در این تحقیق و بشکل مختصر به دلایل مختلف اشاره می شود که اکثراً از سخنان شرقشناسان غیر ایرانی و نظرشان راجع به ایران و اسلام است که از این دلایل حقایق را در می یابیم برای تأیید حرف ماست. به دو عنوان می پردازیم، پیش از اسلام و پس از اسلام، بدون توجه به تسلسل زمانی معانی و تفصیلات امور است که بهتر بود اگر به این تسلسل و تفصیلات مربوط توجه شده است.

واژگان کلیدی: ایران، اسلام، علوم، شرق شناسان

۱. استاد گروه علوم قرآن و حدیث دانشکده الهیات و معارف اسلامی دانشگاه تهران